

ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱՄԱԿԸ
ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՈԼՈՐ ԹԵՄԵՐԻՆ՝
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԾԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԷ-ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԹԻՎ

Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու հնավանդ սովորության համաձայն, Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդը որոշել է 1955 թվականի սեպտեմբերի 25—30-ը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում հրավիրել ազգային-եկեղեցական ժողով՝ Ամենայն Հայոց Մայրագույն Պատրիարք-Կաթողիկոսի ընտրության համար. ժամանակն է վերացնելու Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու դարավոր կենտրոն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Հայրապետական Աթոռից սգի և շղարշը, որը ծածկվել է երջանկահիշատակ և հավետ ողբացյալ Նորին Ս. Օծուրյուն Ս. Տ. Գեորգ Զ. առաքելաշավիղ Հայրապետի մահից հետո, և ընտրել արժանավոր նոր Գահակալ:

Հանգուցյալ Վեհափառի մահը սգացին մեր Եկեղեցու բոլոր սրտացավ հավատացյալները: Հանգուցյալ Վեհափառը, յուրահատուկ խոհմտությամբ, զգաստ ու իմաստուն ղեկավարությամբ, իրատես ու ողջամիտ ազգային-եկեղեցական փաղափականությամբ, ժողովրդասեր ու հայրենաձկներ գործունեությամբ նոր ու խոստովանելի էջ բացեց մեր ազգային-եկեղեցական նոր տարեգրության մեջ՝ Հայաստանյայց Եկեղեցու համար:

Մենավ Գահակալը, բայց կանգուն է Գահը: Վեհափառի մահով չի ավարտվել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի պատմական դերը հայ կյանքում: Ս. Էջմիածինը հազարամյակներով հայ ժողովրդի համար հանդիսացել է մի Սրբություն Սրբոց, մեր ժողովրդի ամենամիլիոնական ուխտավայրերից հնագույնն ու համազգայինը, որի պատմությունը, գոյությունը սերտորեն կապված է եղել հայ ժողովրդի կյանքի պատմության ողջ գոյության հետ: Ս. Էջմիածնի անունն ու խորհուրդը նվիրական ու բանկ է եղել ամեն մի հավատացյալ հայ սրտի համար: Հայ հավատացյալ ժողովուրդը, իր հոգու բովանդակ ջերմությամբ, ազգային-եկեղեցական հպարտության ամենավառ, սրտացին ու սիրաշատ զգացմունքներով է կապվել Ս. Էջմիածնի հետ, որովհետև հայ ժողովուրդը Ս. Էջմիածնի հարազատ զավակն է, նրա հոգևոր ծնունդը: Ահա քե ինչո՞ւ Ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրությունը միշտ էլ հանդիսացել է մեծ ու պատմական իրադարձություն մեր ազգային-եկեղեցական կյանքում:

Ուրախ ենք ազգովին, որ մեր ազգային-եկեղեցական պատկանելի ժողովը տեղի պիտի ունենա այնպիսի մի ժամանակաշրջանում, երբ միջազգային փաղափական հորիզոնի վրա երևում են մնայուն խաղաղության առաջին

ու խոստումնալից ծիլերը: Տա՛յր Ամենակալը, որ չորս մեծերի քանակցությամբ շոշափելի հիմքերի վրա դնելն ցանկալի և սուրբ խաղաղությունը:

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի համար 1955 թվականի սեպտեմբեր և հոկտեմբեր ամիսները հանդիսանալու են, արդարև, հավետ անմոռանալի և հոգևոր մխիթարության պատմական օրեր:

Համաձայն 1945 թվականի Ազգային-եկեղեցական ժողով գումարելու հատուկ կանոնադրության, որը խտացումն էր Հայաստանյայց Առաքելական Ս. եկեղեցու ոգու և սկզբունքների, Ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրությանը իրավասու են մասնակցելու մեր եկեղեցու հավատացյալ ողջ զավակները՝ իրենց ընտրած եկեղեցական և աշխարհական պատգամավորներով: Հրահանգվում է ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավորների ընտրությունը կատարել ըստ վերև հիշված կանոնադրության:

Ազգային-եկեղեցական այդ պատկանելի և սրբագումար ժողովի անդամ են՝

- ա) Ս. Էջմիածնի Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամները.
- բ) Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսը իր եպիսկոպոսներով.
- գ) Երուսաղեմի և Կոստանդնուպոլսի Պատրիարքները իրենց եպիսկոպոսներով.
- դ) Հայոց եկեղեցու բոլոր առաջնորդները և առաջնորդական փոխառնորդները.
- ե) Ս. Էջմիածնի, Մեծի Տանն Կիլիկիո, Ս. Երուսաղեմի, Կոստանդնուպոլսի Պատրիարքության միաբանություններից մեկական ներկայացուցիչ.
- զ) Եվ հավատացյալ ժողովուրդն իր ընտրած մեկ կամ ավելի պատգամավորներով: (Մինչև 25.000 ժողովուրդ ունեցող բնակավայրում է 30 տարին լրացրած մի պատգամավոր: Յուրաքանչյուր բնակավայրում է այնքան պատգամավոր, որքան անգամ 25.000 ժողովուրդ պարունակում է իր մեջ: Վերջին 25.000-ը կարող է լրիվ չլինել, բայց ոչ պակաս 10.000-ից):

Ազգային-եկեղեցական ժողովի բնական պատգամավորների ընտրության մասնակցում են հոգևորականները և քաղաքացիական չափահասություն ունեցող մեր եկեղեցու զավակ հանդիսացող աշխարհական իրավասու ծխականները:

Պատվիրակները պատգամավորին կարող են ընտրել իրենց միջից կամ դրսից:

Անհրաժեշտ է շտապ ձեռնարկել ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավորների ընտրության և ընտրվածների անունը, հայրանունը և ազգանունը հայտնել մեզ՝ դիմելու բարեխնամ կառավարության՝ վիզաների իրավունք ստանալու:

Ազգային-եկեղեցական ժողովի պատգամավորների ընտրության առթիվ ծագած ամեն տարակուսանքների համար կարելի է դիմել նամակով կամ հեռագրով Ս. Էջմիածնի Գերագույն Հոգևոր Խորհրդին:

Ըստ հնավանդ սովորության, այս անգամ ևս, մեր աշխարհական և եկեղեցական պատգամավորները ընտրված կլինեն լավագույն, ազնիվ, բարի, նշմարապես եկեղեցասեր և ջերմ հավատացյալ ծխականներից, որոնք վայելում են իրենց ժողովրդի, բնակավայրի վստահությունը, համակրանքն ու մեծարանքը:

Գերագույն Հոգևոր Խորհուրդը վստահ է, որ ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԸ, ՍՐՏԱՌՈՒԶ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹՅԱՄԲ, ԱՅՍ ԸՆՏ-ՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԵՎՍ ԿԴՐՍԵՎՈՐԵՆ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԿԱՄՔԻ, ԶԳՏՈՒՄՆԵՐԻ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՄԻԱՍՆԱԿԱ-ՆՈՒԹՅՈՒՆԸ: ԱԶԳԻ, ԺՈՂՈՎՐԴԻ, ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՑԻՉՆԵՐԻ, ՄԵՐ ՍԻ-ՐԵԼԻ ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒԻ ՀԱՐԱԶԱՍ ՈՐԴԻՆԵՐԻ ՊԱՏՎԻ, ԽՂՃԻ, ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ, ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՆ Է — ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՀԻ ՎՐԱ ԸՆՏՐԵԼ ԱՅՆՊԻՍԻ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ՎԱՌ ՊԱՀԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՀԱՅՈՒ-ԹՅԱՆ ՀՈԳՈՒՄ ՄԵՐ ՆԱԽՅԱՑ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՈՒ ԷԶՄԻԱՇՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՈՒ ԲՈՑԱՎԱՌ ԶԳԱՅՄՈՒՆՔԸ, ԸՆՏՐԵԼ ԱՅՆՊԻՍԻ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ԱՅՍՕՐՎԱ ԲԱՐԴ ՈՒ ԴժՎԱՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԿԱՐԵՆԱ ԲԱՐԶՐ ՊԱՀԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԴԱՐԱՎՈՐ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱՅՐԱՐԱՏՅԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒԻ ՀՄԱՅՔԸ, ԿԱՐԵՆԱ ԽՈՐԱՑՆԵԼ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՆՎԻՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱԹՈՒՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՍՐՏԱԳԻՆ ԱՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆ ԴԱՐԶԱՄ ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵ-ՑԱԿԱՆ ՄԻԱՍՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆԱԽՅԱՑ ՈՐՈՒՆ ԵՎ ՕՐԻՆԱԿԻՆ ՆԱԽԱՆՁԱ-ԽԵԴԻՐ ԼԻՆԻ, ԱԶՔԻ ԼՈՒՅՍԻ ՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱՌԱՔԵԼԱՀԱՍՏԱՍ ՈՒ ԼՈՒՍԱՎՈՐԶԱՀԻՄԵՆ ԿԱՐԳԵՆ ՈՒ ԿԱՆՈՆԸ, ՄԵՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԴԱՐԱՎՈՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՅՈՒՐԱՀԱՏՈՒԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆՈՒԹՅՈՒ-ՆԸ, ՄԵՐ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ, ՈՒՂԱՓԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԺՈՂՈ-ՎՐԴԴԱԿԱՆ ՍԿԶՐՈՒՆՔՆԵՐԸ, ԵՎ ԱՇԽԱՏԻ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ԵՐԲԵՔ ՍԵՐՏԱՑՆԵԼ ԿԱՊԸ Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ ՀԵՏ:

Մեր պատգամավորության պարտքն է կազմակերպված անցկացնել հայ-րապետական այս բնորոշությունը, Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու բնդհանրության և հայ հավատացյալ ժողովրդի միասնականության վեհ ու սրբազան սկզբունքներով, պատմական այդ բնորոշությունը վերածել հայ ժո-ղովրդի միասնականության և Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու միու-թյան սրտառույ տոնի, հայ ժողովրդի սիրո, հարգանքի, երախտագիտության, խմբվածության տոնի՝ մեր Մայր Եկեղեցու և նրա նոր ու արժանավոր Հով-վապետի շուրջը, որպեսզի մի անգամ ևս ողջ աշխարհով մեկ հռչակվի, որ ՄԻ Է ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՎ ՄԻ Է ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒ-ԹՅՈՒՆԸ:

Հայրապետական բնորոշությունից և օծումից հետո, հոկտեմբերի 4-ին, նշանակված է նորընտիր և նորած Հայրապետի անդրանիկ մեծահանդես հայրապետական սուրբ պատարագն ու եպիսկոպոսական առաջին ձեռնա-դրության շնորհալաշխության հանդեսը:

Շատ գեղեցիկ և համբուրելի սովորության համաձայն, նորընտիր Հայ-րապետը պետք է կատարի եպիսկոպոսական ձեռնադրություն, իր հայրապե-տական բարձր գնահատության և փառալերանքին արժանացնելով մեր այն առաջնորդներին և կուսակրոն եկեղեցականներին, որոնք իրենց եկեղեցասեր և հայրենասեր գործունեությամբ, իրենց թեմերի ազգային-եկեղեցական կյան-քի կազմակերպվածությամբ, իրենց ժողովրդի ցանկությամբ արժանացել են եպիսկոպոսության բարձր և պատասխանատու աստիճանին:

Ուրախ ենք արձանագրելու, որ այսօր էլ մեր հոգևորականության շար-քերում ունենք մի շարք արժանավոր հովիվներ և առաջնորդներ, որոնք, վրս-տան ենք, որ կարժանանան նորընտիր Հայրապետի բարձր գնահատության:

Մի երրորդ հոգևոր ուրախություն էլ վերապահված է մեր պատգամավոր-ներին և ուխտավոր հայ ժողովրդին. որոշվել է հոկտեմբերի 8-ին, Սրբոց

Թարգմանչաց տոնին, կատարել Մայր Աթոռում Սրբալույս Մեռոնի օրհնություն:

Սրբալույս Մեռոնի օրհնությունն էլ հայ ժողովրդի սրտին մոտիկ ամենաՎիրական ու համաժողովրդական, ազգային-եկեղեցական մեծաշուրջ ու խորհրդավոր տոնակատարություններից մեկն է, որի նմանը չկա հայ մարդու համար ոչ մի տեղ և ոչ մի առիթ:

Այս ուրախ առիթվ հայ հավատացյալ ժողովուրդը հրավիրվում է «զեպի հանուրց Հայաստանյայց Մայր Աթոռ՝ հանդիսատես ու տոնակից լինելու Սրբալույս Մեռոնի մեծագույն և խորհրդավոր հանդեսի կատարմանը»:

Ու կգա հայ ուխտավոր մարդը հեռու թե մոտիկ գաղութներից, ծունկ չոփելու Ս. Էջմիածնի հազարամյա փառերի ու մեռնադրոշմ սրբությունների առաջ, կգա համբուրելու հայրենի հողը, որի տերն է այսօր հայ աշխատավոր մարդը:

«Մեր նախնյաց և մեր ներկա Սրբություն Սրբոց՝ հայ ֆիստոնյա մարդու Լուսո Տանար՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը իր սրբություններով և մեր ներկա Մայր Հայրենիք՝ իր պատմական հուշարձաններով, որպես մագնիսական ուժ, կրեքեն տարաբնակ և հեռաբնակ հայ ժողովրդի ներկայացուցիչներին ու կհամախմբեն պատմական Տանարի շուրջ, հայրենի կարոտն առնելու...» (Գեորգ Զ.):

Հոգևոր ուրախության այդ օրերին, մենք լիահույս ենք, որ հայ հավատացյալ մարդը՝ հավատով զինված, իր նախնյաց կրոնասեր ու կրոնազգած ոգով ներշնչված կկատարի որդիական իր բարոյական պարտքը Ս. Էջմիածնի հանդես: Հին, ավանդական սովորության համաձայն, Սրբալույս Մեռոնի օրհնության առիթվ կատարվելիք ընթացիկ ծախսերը՝ միշտ էլ ցանկացել է հոգալ հավատացյալ հայ ժողովուրդը, ԴԱՐՔԱՍ ուղարկելով Մայր Աթոռ: Վստան ենք, որ այս առիթվ էլ. հայ հավատացյալ ժողովուրդը բաց կանի իր սրտի և ֆալկի բերանը... Մեծատունն ու ունևորը կտան իրենց հարուստ ֆալկից, իսկ աշխատավորն ու արհեստավոր մարդը՝ իրենց «այրի կնոջ երկու լուման»: Փանակը չէ այնքան կարևոր, որքան այն սերն ու պատրաստակամությունը, որով տրված է այդ նվիրատվությունը Հայ Եկեղեցու կաթիլների համար:

Պատգամավորները կարող են իրենց հետ բերել այն արագին ու սիրաշատ նվիրատվությունները, որոնք կլինեն Մայր Աթոռի պայծառության համար:

Օրհնյա՛լ լինի նվիրատուների կյանքը և օրհնյալ՝ հայ ժողովուրդը:

Աղոթե՛նք Ամենակարողին, որ իր հովանի բազուկը տարածի միշտ հայ երկրի վրա, զորացնի հայ ժողովրդին, արիացնի հայ հոգևորականությանը՝ իրենց նվիրական պարտքը կատարելու հանդես իրենց Ազգի, մեր փառապանծ Հայրենիքի և Հայաստանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու:

ԳԵՐԳ.ԳՈՒՅՆ ՀՈԳԵՎՈՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

18 օգոստոսի 1955 թ.

Ս. Է Զ Մ Ի Ա Մ Ի Ն

